

Onko geologi tieteilijä?

Geologin on akateemisen loppututkintonsa turvin helppo lokeroida itsensä tutkijaksi, tiedeyhteisön jäseneksi, mutta laajemmin ammattinimike saattaa herättää hieman erilaisia mielikuvia.

”Geologit ovat konservatiivisia ja romanttisia ihmisiä. Heidän ajatuksensa askartelevat kahden miljardin vuoden takaisissa tapahtumissa. He miettivät, mihin sula magma purkautui, kun kallioperä syntyi. He vähättelevät ilmastonmuutosta, koska he katsovat maapalloa miljoonien vuosien aikaperspektiivistä, jossa jääkausia tulee ja menee. He rakastavat myyttejä sankarillisista malminetsijöistä ja antavat toisilleen hasuja kunniakirjoja ja palkintoja.”

Näin mm. kirjoitti toimittaja Elina Grundström Sakatin nikkelimälmin löytäjäs-
tä, Jim Coppardista kertovassa jutussaan Helsingin Sanomissa heinäkuun alussa (HS.fi 5.7.2014). Kappaleen on ehkä ollut tarkoitus vain välikeventää pitkää henkilökuvaa, mutta samalla se myös paljastaa, millaisen kerhon edustajina geologit saattavat (ehkäpä kuitenkin vain pahimmillaan) alan ulkopuolisten silmissä näyttäytyä.

Jutun kuvaama geologi ei kuitenkaan ole tutkija tai tieteilijä, vaan edustaa jotain aivan muuta, ainakin itselleni yliopistotaustaisena tukijana melko vieraanoloista, yhtäältä karrikoitua ja toisaalta tarkoituksellisen ylitulkitsevaa viitekehystä.

Lasketaanko geologi sitten ylipäätään enemmän tiedemaailman edustajaksi kuin ”kiviä potkivaksi” (op. cit.) kaivosyhtiön agentiksi?

Muun muassa keväällä ilmestyneeseen kotimaisen tutkimuksen menestystarinoita esittelevään ”Suomalaisia Tieteen Huipulla”-teokseen (Markkanen et al. 2014) on geologeja sadan valitun joukkoon mahtunut kolme kappaletta: Björn Kurtén esitellään omassa artikkelissaan ja geokemian uranuurtajien, akateemikko Th. G. Sahaman ja Kalervo Rannaman urat on työstetty yhteen kahden sivun mittaiseen juttuun.

Vaikka alojen välinen vertailu lieneekin toki hankalaa ja kirjaan sisällytetyt tutkijat on valinnut epäilemättä asialleen vihkiytynyt arvovaltainen raati, tuntuu tämä geologista ehkä sittenkin hieman kevyeltä edustukselta.

Olisiko Grundströmin profiilista ehkä syytäkin provosoitua? Voiko geologiudesta olla ylpeä?

AKU HEINONEN

Viite

Markkanen, T., Tiitta, A. ja Havaste, P. (toim.), 2014. Suomalaisia tieteen huipulla. 100 tieteen ja teknologian saavutusta. Gaudeamus.

ps. Tämän lehden sivuilla 93–99 lisää keskustelua Sakatin malmin syvistä synnyistä.